

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoSr/2/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5316208191
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5316208191.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobcu: N. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, XXX XX M., právne zast.: STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, IČO: 47 246 863, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č. k. 7Csr/2/2016-107 zo dňa 23.10.2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým súd prvej inštancie zrušil rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 00678/15 zo dňa 31.08.2015 vydaný Stálym rozhodcovským súdom, so sídlom Karloveské rameno 6, Bratislava, zriadený záujmovým združením právnických osôb Združenie arbitráže a mediácie, so sídlom Karloveské rameno 6, Bratislava, IČO: 45 745 595 a vo výroku II. o nároku na náhradu trov konania **p o t v r d z u j e .**

Vo zvyšku sa rozsudku súdu prvej inštancie **nedotýka.**

Žalobca **m á** voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 00678/15 zo dňa 31.08.2015 vydaný Stálym rozhodcovským súdom, so sídlom Karloveské rameno 6, 841 04 Bratislava, zriadený záujmovým združením právnických osôb Združenie arbitráže a mediácie so sídlom Karloveské rameno 6, 841 04 Bratislava, IČO: 45 745 595 (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.). Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Čadca súdny poplatok za žalobu v sume 331,50 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že predložená rozhodcovská zmluva je absolútne neplatná, a preto zrušil rozhodcovský rozsudok v zmysle § 45 ods. 1 písm. e) Zákona č. 335/2014 Z. z. Úverovú zmluvu považoval za spotrebiteľskú zmluvu, žalobca v tomto vzťahu vystupuje ako fyzická osoba - spotrebiteľ a žalovaný vystupuje v rámci svojej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná v zákonnej prekluzívnej lehote. Zákonná 60-dňová lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku uplynula dňa 09.11.2015, avšak vzhľadom na postavenie žalobcu ako spotrebiteľa, súd aplikoval ust. § 48 ods. 2 Exekučného poriadku účinného do 31.03.2017, podľa ktorého môže žalobca, ktorý je spotrebiteľom, podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote na podanie námietok proti exekúcii. Upovedomenie o začatí exekúcie bolo žalobcovi doručené dňa 19.10.2016 a 14 dňová lehota zmysle § 50 Exekučného poriadku uplynula dňa 02.11.2016 (streda).

Žalobca podal žalobu na súd dňa 27.10.2016, teda v zákonnej lehote. Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci bola otázka, či Rozhodcovská zmluva zo dňa 20.6.2014, na základe ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc, je platná. Žalovaný ničím právne významným nepreukázal, že žalobcovi poskytol jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Ide o vopred dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly a je zrejmé, že spotrebiteľ nemôže takúto formulárovú zmluvu meniť. Na strane žalovaného je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ - v danom prípade žalobca, si individuálne vyjednali rozhodcovské konanie. V tomto smere neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy, podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy. Nie žalobca má dokázať, že nedošlo k individuálnemu vyjednaniu, ale žalovaného zaťažovalo dôkazné bremeno túto situáciu preukázať. Ak by si žalobca individuálne vyjednal rozhodcovskú zmluvu, potom by muselo platiť, že si individuálne vyjednal aj podmienky arbitráže. Žalovaný si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky nesplnil. Ak spotrebiteľ mal vyjednať na základe rozhodcovskej zmluvy súkromný proces, mal by nepochybne tieto pravidlá poznať. V spise však nie sú o tom žiadne dôkazy. Individuálne dojednanie je také, kde spotrebiteľ má reálnu možnosť ho neprijíť, odmietnuť, hoci ho pripravil dodávateľ. V tomto prípade však súd nemá preukázané, že neprijatím, odmietnutím rozhodcovskej zmluvy by nedošlo k zhoršeniu postavenia žalobcu. Súd sa neuspokojil so skutočnosťou, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na samostatnom papieri, že v zmluve bolo uvedené, že žalobca má právo do 10 dní odstúpiť od zmluvy, resp. vôbec ho nemusí podpísať. Vzhľadom na súdnu prax v obdobných sporoch je pravdepodobné, že neuzatvorením rozhodcovskej zmluvy by žalobcovi úver poskytnutý nebol. Nebolo preukázané tvrdenie žalovaného, že by žalobca v prípade, nepodpísania rozhodcovskej zmluvy získal žiadaný úver. Predmetná rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to tým, že v prípade podania žalobného návrhu dodávateľom núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred rozhodcovským súdom, ktorý vopred vybral dodávateľ a zbavuje ho možnosti riešiť spor pred štátnym súdom. V rozhodcovskej zmluve je síce uvedené, že svoje právo môžu strany uplatniť aj pred všeobecným súdom, čo však už po podaní návrhu na rozhodcovský súd nie je možné. Z praxe je zrejmé, že návrhy na začatie konanie podávajú výlučne dodávatelia, čím je spotrebiteľ zbavený možnosti obrátiť sa na všeobecný súd. Pokiaľ sa jedná o žalovaným uvádzanú skutočnosť, že žalobca aj po podpise rozhodcovskej zmluvy mal možnosť ju ukončiť, a to formou odstúpenia, súd poukázal, že ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka umožňuje účastníkovi konania odstúpiť od zmluvy, ak je to v zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od počiatku zrušuje. Základnou podmienkou odstúpenia od zmluvy je platnosť uzavretej zmluvy. V spotrebiteľských sporoch je súd povinný ex offo skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy. Pokiaľ dospeje k záveru, že rozhodcovská zmluva je v rozpore so zákonom a spĺňa podmienky neprijateľnej zmluvnej podmienky (§ 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka), vyvoláva v zmysle odseku 5 citovaného ustanovenia neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, a to neplatnosť absolútnu. Preto nie je možné odstúpiť od neplatného právneho úkonu, ktorý nikdy nenastal. Vzhľadom na vykonané dokazovanie súd prvej inštancie predloženú rozhodcovskú zmluvu považoval za absolútne neplatnú, a preto zrušil rozhodcovský rozsudok v zmysle § 45 ods. 1 písm. e) Zákona č. 335/2014 Z. z. V záujme zachovania zásady hospodárnosti konania sa už nezaoberal ďalšími dôvodmi uvádzaným žalobcom na zrušenie rozhodcovského rozsudku. V zmysle § 47 ods. 1 tohto zákona môže žalobca alebo žalovaný podať na súd návrh na pokračovanie v konaní po právoplatnosti tohto rozhodnutia. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) tak, že žalobca, ktorý mal v spore úspech má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením. Žalobca ako spotrebiteľ bol od súdneho poplatku osobne oslobodený podľa § 4 ods. 2 písm. z) zákona č. 71/1992 Zb., preto poplatková povinnosť prešla na žalovaného ako neúspešnú stranu v spore podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. Žalovanému súd vyrubil súdny poplatok vo výške 331,50 eur podľa položky č. 3 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu Zákona č. 71/1992 Zb., nakoľko žalovaný bol v spore o zrušenie rozhodcovského rozsudku neúspešný.

3. Voči citovanému rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote žalovaný odvolanie, v ktorom navrhoval, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Zmluvu o úvere zo dňa 20.06.2014 nepovažoval za zmluvu o spotrebiteľskom úvere a ani za spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko žalobca vstúpil do právneho vzťahu so žalovaným na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon podnikania, a teda nie na svoju súkromnú potrebu. Žalobcove prehlásenie je v predmetnej zmluve vlastnoručne podpísané žalobcom. Žalobca pri uzatváraní zmluvy vystupoval pod obchodným menom Ladislav Kubačka ako fyzická osoba

- podnikateľ, IČO: 36943959. Z vyššie uvedeného je možné posudzovať vzťah ako obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský, nakoľko ide o zmluvný záväzok medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Nie je preto možné aplikovať na zmluvu o úvere ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, keďže o spotrebiteľa v tomto prípade nejde. Zmluva sa posudzuje podľa Obchodného zákonníka, nakoľko bola uzatvorená medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Dôkazné bremeno na preukázanie opaku zaťažuje žalobcu a ten relevantnými dôkazmi nepreukázal spotrebiteľský charakter, ale len účelovo svojím vyjadrením tvrdí, že sa jedná o spotrebiteľa. Naopak, žalovaný predložil dostatočný dôkazný prostriedok, a to vlastnoručne podpísané prehlásenie žalobcu. V prípade ak žalobca žiada podriaadiť zmluvu o úvere uzavretú za účelom podnikania pod znenia Zákona o spotrebiteľských úveroch, je jeho povinnosťou preukázať skutočnosti svedčiace v jeho prospech. Je nesporné, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal podriadenie daného sporu pod režim Zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca ako prostriedok procesného obrany žiadnym relevantným spôsobom nevyvrátil opak, pričom v tomto prípade je potrebné poukázať na ustanovenie § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Žalovaný sa zároveň domnieva, že ide o naplnenie čl. 5 CSP, teda o zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu. Má za to, že nie je naplnená základná zásada CSP v zmysle čl. 8 CSP, a to, „Strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.“ Ďalej žalovaný konštatuje, že dôležité je, na aký účel bol úver poskytnutý a nie, na aký účel žalobca finančné prostriedky naozaj použil. Žalovaný je povinný preukázať, na aký účel boli peňažné prostriedky poskytnuté. Nenesie, však, povinnosť preukazovať, či naozaj klient použije prostriedky na daný účel. Je nemysliteľné, aby spoločnosť POHOTOVOSTĚ kontrolovala, ak uzatvorila vyše 400 000 zmlúv o úvere každého klienta, na čo financie použije. Ten sa sám zaväzuje svojím podpisom, že prostriedky budú použité na poskytnutý účel. Úver si dlžník vzal za účelom podnikania, čím bol vyňatý spod pozitívneho vymedzenia pojmu spotrebiteľ. Dlžník podľa zmluvných vyhlásení z vlastnej vôle vstúpil do zmluvného vzťahu za účelom poskytnutia peňažných prostriedkov na výkon podnikania a toto vyhlásenie potvrdil svojím podpisom. Spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. toto jeho vyhlásenie akceptovala, nijako ho neovplyvňovala a ani si ho nevynucovala. Ak by toto vyhlásenie napokon bolo nepravdivé, má spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. k dispozícii viaceré právnych inštitútov na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov [§ 49a Občianskeho zákonníka - dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu pre uvedenie do omylu; § 507 Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov): ak má dlžník poskytnuté peňažné prostriedky podľa zmluvy použiť iba na určitý účel a dlžník ich použije na iný účel, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil bez zbytočného odkladu použité a nevrátené prostriedky s úrokmi]]. V prípade postavenia žalovaného treba akcentovať aj jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalobcom vstupoval. Na podporu svojich tvrdení poukázal žalovaný na rozhodnutia súdov SR. V ďalšom žalovaný poukazuje na zmeškanie lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, nakoľko žaloba bola podaná na súde dňa 27.10.2016, pričom rozhodcovský rozsudok bol vydaný dňa 31.08.2015. Žalovaný má za to, že v predmetnom prípade sa jednalo o rozhodcovské konanie v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a nie zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Na základe uvedeného nemožno aplikovať ustanovenie § 46 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, keďže žalobca uzavrel predmetnú zmluvu za účelom výkonu podnikania, a teda nemožno aplikovať na predmetný vzťah ani ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch, Zákona o ochrane spotrebiteľa a Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pretože rozhodcovský rozsudok bol vydaný v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Vzhľadom k vyššie uvedenému sú tvrdenia žalobcu, že stihol lehotu na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote na podanie námietok voči exekúcii, nedôvodné a mylné, pretože zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, takúto možnosť nepripúšťa. Žalovaný popiera aj tvrdenia týkajúce sa neplatnosti Rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva sa nachádza na samostatnom liste papiera, kde je veľkými písmenami určené, že sa jedná o Rozhodcovskú zmluvu. V prípade osoby žalobcu má žalovaný zároveň za to, že sa jedná o osobu, ktorá má rozumové schopnosti na úrovni primerane spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť zmysel a účel konania, ako i jazykové vyjadrenia právnych úkonov obsiahnutých v listinách, ktoré podpísal. Žalobca navyše žiadnym spôsobom nebol k podpisu Rozhodcovskej zmluvy donútený a podpisy činil bez akéhokoľvek psychického či fyzického nátlaku. Tým, že zmluvné strany výslovne prejavili vôľu uzatvoriť nevýhradnú Rozhodcovskú zmluvu, ktorá tvorí samostatnú listinu tak, že ju podpísali, došlo k jej individuálnemu dojednaniu a z toho dôvodu ju nie je možné považovať za neprijateľnú podmienku. Skutočnosť, že žalobca kvalifikovaným spôsobom prejavil vôľu uzatvoriť predmetnú Rozhodcovskú zmluvu, ešte samo osebe nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných

strán v neprospech žalobcu - spotrebiteľa. V zmysle uvedeného Rozhodcovská zmluva nepredstavuje neprijateľnú podmienku, a teda nie je možné ju posúdiť ako neplatnú.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že sa stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie, ktorý vec správne rozhodol a vykonal dostatočné dokazovanie. Súd prvej inštancie bol pri tom viazaný právnym názorom Krajského súdu v Žiline vysloveným v uznesení 11CoSr/1/2018 z 28.08.2018, v ktorom ustálil, že v procese uzatvárania zmlúv so žalovaným žalobca vystupoval ako fyzická osoba - spotrebiteľ. V zmysle tohto uznesenia súd prvej inštancie vecne správne odôvodnil rozsudok, pričom správne ustálil, že rozhodcovská doložka uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je absolútne neplatná podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Do tejto rozhodcovskej zmluvy nemal možnosť žiadnym spôsobom vstupovať, upravovať ju a ani meniť, nakoľko sa jednalo o formulárovú zmluvu, kde boli vopred dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly a v žiadnom prípade nebolo možné do týchto vstupovať a individuálne tieto meniť. Dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky je v takomto konaní na žalovanom, pričom žalovaný v tomto smere nenavrhol žiadne dôkazy.

5. Žalovaný v rámci odvolacej repliky uviedol, že zotráva na svojich doterajších vyjadreniach v konaní.

6. Žalobca v odvolacej duplike zopakoval svoje argumenty uvádzané vo vyjadrení k odvolaniu a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

7. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379, § 380 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil. Vo výroku III. odvolaním nenapadnutom, ponecháva rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvárajú organickú kompletizujúcu jednotu. Z ustanovenia § 387 ods. 2 CSP vyplýva, že ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

11. Odvolacie dôvody žalovaného vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, pričom zároveň nezistil ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré je dostatočne podrobné, ale i jasné, zrozumiteľné a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

12. V prejednávanej spore podstatným bolo posúdenie otázky, či zmluva o úvere, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 20.06.2014 je alebo nie je spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko od posúdenia tejto otázky závisel ďalší postup súdu, a to pri skúmaní včasnosti podania žaloby, ako aj posúdenia žalobcom udávaných dôvodov na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

13. Pokiaľ ide o povahu zmluvy o úvere súd prvej inštancie v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v uznesení č. k. 11CoSr/1/2018-89 zo dňa 28.08.2018 dospel k správnejmu záveru, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou.

14. Predmetná zmluva o úvere bola vyhotovená ako predtlač zo strany žalovaného vrátane textu prehlásenia dlžníka, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, ako aj to, že samotný žalobca ako dlžník je v zmluve označený dvojako, a to jednak ako podnikateľ - fyzická osoba (s uvedením IČO, adresou podnikania), ale zároveň aj ako fyzická osoba (s adresou, rodným číslom a číslom OP). Žalovaný svoje tvrdenie, že nejde o spotrebiteľskú zmluvu, ale o podnikateľský vzťah založil na prehlásení žalobcu ako dlžníka v zmluve, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, ako aj na skutočnosti, že žalobca v čase uzatvorenia zmluvy podnikal na základe živnostenského oprávnenia.

15. Odvolací súd už vo svojom predchádzajúcom uznesení konštatoval, že samotná skutočnosť, že žalobca v čase poskytnutia úveru bol evidovaný ako živnostník a disponoval živnostenským oprávnením, ako aj skutočnosť, že bol v zmluve o úvere označený aj ako podnikateľ, nemôže spôsobiť, že daný záväzkový vzťah bude bez ďalšieho považovaný za obchodnoprávny, zvlášť ak bol založený formulárovou zmluvou pripravenou vopred veriteľom a dlžník do nej len nadiktoval svoje údaje. Okrem toho žalobca - dlžník je v zmluve o úvere označený ako podnikateľ pod vlastným obchodným menom a IČO-m a rovnako aj ako fyzická osoba (nepodnikateľ) s uvedeným rodným číslom a trvalým pobytom. Z toho dôvodu je sporné, či žalovaný vstúpil do záväzku zo zmluvy o úvere so žalobcom ako s podnikateľom alebo nepodnikateľom. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania úverového dlžníka, ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku (majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný, a teda nespotebiteľský úver majúci sa takto riadiť výlučne úpravou v zmluve a Obchodnom zákonníku), čiže žalovaného. Za preukázanie skutočnosti, že si žalobca vzal úver na podnikanie, však nemožno považovať vopred dodávateľom predtlačené vyhlásenie v úverovej zmluve „Dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania“ aj s prihliadnutím na všeobecne známu skutočnosť o nekalých praktikách oprávneného aplikovaných pri vyplňovaní základných údajov dlžníka, vrátane účelu poskytnutia finančných prostriedkov (viď uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C/45/2011 zo dňa 11.03.2011 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/84/2011 zo dňa 26.05.2011, ktorým súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým oprávnenému ako žalovanému uložil „povinnosť zdržať sa takého konania, ktorým presvedča, navádza alebo inak pôsobí na spotrebiteľov, s cieľom dosiahnuť, aby sa ako účel úveru vyznačil účel na zamestnanie, povolanie alebo podnikanie“). Žalobca súdu nepredložil také dôkazy, ktoré by svedčili s istotou o tom, že ide o obchodnoprávny vzťah. Poskytnutie úveru na podnikanie totiž musí byť dostatočne overené, t. j. musí ísť o poskytnutie materiálne účelového úveru. Odvolací súd preto zastáva názor, že ak zmluva o úvere obsahuje len všeobecný údaj o uzavretí tejto zmluvy na účel podnikania, ktorý však neposkytuje odpoveď na otázku, aké podnikanie dlžník vykonáva a aký konkrétny súvis s takýmto podnikaním má uzavretie zmluvy, nemôže mať za následok, pokiaľ žalovaný nepreukáže opak, vyňatie takejto zmluvy z aplikácie spotrebiteľskej právnej úpravy.

16. Odvolací súd súhlasí so žalovaným v tom, že pre posúdenie charakteru vzťahu vzniknutého z úverovej zmluvy je podstatný záver o tom, na aký účel bol úver poskytnutý a nie použitý, pretože napokon dlžník mohol v takomto prípade, keď mu bola priamo pri podpise úverovej zmluvy vyplatená hotovosť tak, ako to vyplýva zo samotnej zmluvy o úvere, použiť tieto prostriedky aj na iný ako deklarovaný účel. Pre úplnosť odvolací súd poukazuje aj na výšku úveru - 2.000,- eur, čo je tiež suma obvyklejšia pri spotrebiteľských úveroch, aj keď samozrejme iba táto skutočnosť by nestačila na záver o tom, že išlo o spotrebiteľský úver. Žalobca zároveň tvrdí, že úver neevidoval ani vo svojom účtovníctve. Z úverovej zmluvy je zrejmé, že žalovaného pri jej uzatváraní, ako aj pri odovzdávaní finančných prostriedkov žalobcovi zastupoval mandatár, žalovaný však v tejto súvislosti nenavrhol žiaden dôkaz na preukázanie okolností uzatvárania úverovej zmluvy, ktorý by preukázal jeho tvrdenia, že išlo o podnikateľský úver.

17. Navyše prehlásenie o tom, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, bolo súčasťou predtlaču úverovej zmluvy pripravenej žalovaným, preto tvrdenie žalovaného ohľadne jeho dobrej viery v údaje poskytnuté žalobcom ako dlžníkom pri uzatváraní zmluvy považuje odvolací súd za účelové. V konaní nebolo tiež preukázané, že by bol žalobca ako žiadateľ o úver vyplňal nejaké formuláre, kde by bol uvádzal údaje o tom, na aký účel žiada poskytnutie úveru. Tvrdenia žalobcu o okolnostiach poskytnutia úveru žalovaný relevantným spôsobom nespochybnil a ani nenavrhol dôkazy na spochybnenie týchto tvrdení, aj keď je nepochybné, že pri uzatváraní úverovej zmluvy bol osobne prítomný nielen žalobca ako dlžník, ktorý žiadal o úver a uzavrel úverovú zmluvu so žalovaným, ale aj zodpovedný zástupca žalovaného ako veriteľa. Navyše aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti, čo však nepreukazuje predtlačené

prehlásenie dlžníka, že finančné prostriedky sú mu poskytnuté na výkon podnikania. V posudzovanej veci však žalovaný toto nepreukázal, a preto uvedenú okolnosť nemožno hodnotiť inak ako formálny pokus o vyňatie posudzovaného právneho vzťahu spod ochranného režimu spotrebiteľského práva. Ak existujú pochybnosti o obsahu zmluvy, je potrebné ju vykladať podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka takým spôsobom, ktorý zabezpečí na jej obsah aplikáciu ustanovení spotrebiteľského práva. Odvolací súd preto súhlasí so súdom prvej inštancie, ktorý žalobcovi priznal postavenie spotrebiteľa z dôvodu, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno na preukázanie tvrdenia, že úver poskytol žalobcovi na výkon podnikania.

18. Súd prvej inštancie správne považoval úverovú zmluvu uzavretú medzi sporovými stranami za spotrebiteľskú, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia právnych predpisov týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa, najmä úpravu príslušných ustanovení zák. č. 335/2014 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/335/>> Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Správny je preto záver súdu prvej inštancie o včasnosti podania žaloby, keď žaloba bola podaná v lehote na podanie námietok proti exekúcii, t. j. v lehote 14 dní odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie tak, ako to súd prvej inštancie podrobnejšie uvádza v ods. 16 svojho odôvodnenia.

19. Ako správny odvolací súd vyhodnotil i záver súdu prvej inštancie o naplnení dôvodu podľa § 45 ods. 1 písm. e) zákona č. 335/2014 Z. z. pre zrušenie rozhodcovského rozsudku, spočívajúceho v neplatnosti rozhodcovskej zmluvy zo dňa 20.06.2014, ktorou mala byť založená právomoc rozhodcovského súdu. Dojednanie rozhodcovskej zmluvy vyznieva jednoznačne v neprospech spotrebiteľa, keďže toto dojednanie pri uzatváraní zmluvy nijakým spôsobom ovplyvniť nemohol. Opačný záver by bolo možné prijať iba v prípade, ak by bola rozhodcovská zmluva so spotrebiteľom individuálne dojednaná, t. j. iba v prípade, ak by spotrebiteľ mal danú možnosť význam tohto dojednania v celom rozsahu pochopiť, a teda i ovplyvniť. Z uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy žiadne podstatné informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom nevyplývajú, a to bez ohľadu na čl. III. Rozhodcovskej zmluvy obsahujúci Poučenie o rozhodcovskom konaní. Uvedený článok rozhodcovskej zmluvy obsahuje jedine poučenie dlžníka o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy, a to tak, že dôsledkom uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy je možnosť riešenia sporov vyplývajúcich alebo súvisiacich s ustanoveniami zmluvy o úvere, ktorú veriteľ a dlžník uzatvorila. Zároveň v tomto článku je spomenutá aj možnosť riešenia sporov v súdnom konaní s tým, že výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi. Poučenie o rozhodcovskom konaní nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania, poukázania na rozdiely oproti rozhodovaniu na všeobecnom súde a ponechanie spotrebiteľovi možnosti za primeraných okolností sa rozhodnúť vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve. Predkladanie rozhodcovských zmlúv spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá rozhodcovského konania a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť uvedeným formulárom, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov. Je vylúčené, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú zmluvu.

20. Rozhodcovská zmluva bola síce uzatvorená na samostatnej listine, avšak ide o formulárový typ zmluvy, bola vypracovaná dodávateľom, ktorý tento formulár používa vo viacerých prípadoch určitého druhu a neurčitého počtu a spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť jej obsah. Z obsahu rozhodcovskej zmluvy, ani z ostatných pripojených dokumentov nevyplýva, že by spotrebiteľ bol osobitne oboznámený s možnosťou neuzavrieť túto zmluvu. Nebolo oprávneným preukázané, že podmienkou uzavretia úverovej zmluvy nebolo aj uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Z uvedených dôvodov nebolo oprávneným preukázané, že by išlo o individuálne dojednaný právny úkon.

21. Je potrebné zdôrazniť dôležitosť rozhodcovskej zmluvy prejavujúcu sa v tom, že v prípade neplnenia zo strany povinného dochádza automaticky k podávaniu návrhov zo strany dodávateľov na rozhodcovský súd, ako tomu bolo i v tomto prípade. Uvedené vyplýva priamo z rozhodcovskej zmluvy, ktorá síce formálne pripúšťa rozhodovanie sporu pred všeobecným súdom, avšak ak jedna zo strán podá žalobu na rozhodcovský súd, druhá strana sa už nemôže domáhať svojich práv na všeobecnom súde, pretože to priamo rozhodcovská zmluva vylučuje. Z pohľadu spotrebiteľa je rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti bezprostredne zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma eventualitami.

22. Vychádzajúc z vyššie uvedených záverov, odvolací súd, vo vzťahu k ostatným odvolacím námietkam žalovaného, odkazujúc na náležité odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, rozsudok okresného súdu

podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním žiadnej zo strán konania.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP. Úspešnou stranou odvolacieho konania bol žalobca, a to v celom rozsahu, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 CSP).

24. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa

rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)